

DUVEL

Duvel is ongetwijfeld een van de bieren die door de liefhebbers in het algemeen en de Gentenaars in het bijzonder zeer op prijs worden gesteld.

Het bier wordt gebrouwen door de familie Moortgat te Breendonk. De oudste voorvaderbrouwer, Jan Leonard, afkomstig uit een brouwersfamilie uit Steenhuffel, stichtte in 1871 te Breendonk een brouwerij-boerderij, waarvan de brouwerij steeds belangrijker werd. Er werd begonnen met een kleine productie van een blond bier van hoge gisting, dat aanvankelijk alleen in de omgeving gedronken werd. Het duurde echter niet lang tot het bier ook in de hoofdstad in trek was en afzet vond. Jan Leonard had negen kinderen. Zijn zonen Albert (brouwer) en Victor (verdeler), zetten met enthousiasme en werklust het bedrijf verder..., en alles verliep zo vlot dat er al snel een paar keer per week met paard en kar bier naar Brussel werd gevoerd.

Pas na de Eerste Wereldoorlog en na een lange zwerfroude langs brouwerijen in Schotland, werd er door de Moortgats voor het eerst een bier gebrouwen, “een goddelijk proces”, dat gelijkenis vertoonde met de toen zeer gesmaakte Engelse “ales”, van hoge gisting en met nagisting in de fles, gebaseerd op Tsjechische en Sloveense hopvariëteiten. Het bier kreeg aanvankelijk de naam “Victory Ale”, maar nadat een vriend van de broers, schoenmaker Van de Wouwer, het had geproefd en het als “nen echten duvel” had omschreven, werd het in 1923 gecommmercialiseerd onder de naam “Duvel”

Op dat moment was het aandeel van Duvel (amper 60 hectoliter per drie maanden of 3.000 bakken per jaar) niet meer dan 5 % van de totale productie van de brouwerij. Nadat in 1965 een samenwerking met Tuborg werd aangegaan is de groei sterk toegenomen. Vanaf het midden van de jaren zeventig steeg de populariteit van Duvel zowel in binnen- als buitenland... en vandaag vormt de productie van Duvel 85 % (meer dan 2.400.000 bakken) van de totale bierproductie van de brouwerij. Behalve Duvel produceert Moortgat ook Bel pils, Maredsous en Passendale.

Edgard (Eddy) tange is sinds 1959 de patroon van het eeuwenoude café

baar was... en het heeft geen haar gescheeld of Eddy werd verdeler van Moortgat. De grote doorbraak van Duvel in Gent gebeurde echter op de Gentse Feesten, die in dezelfde periode nieuw leven werden ingeblazen door Walter De Buck. Daar werd het bier echter niet in de bekende 33 cl. flesjes met 8,5 % alcohol, maar gefilterd in 25 cl. flesjes en met een groen etiket aangeboden. En of het bier er gesmaakt werd. Op sommige dagen was er een omzet van meer dan 500 bakken. Na Gent kwam voor Duvel de kust aan de beurt.

Een van de klanten van het café en tegelijk ook een goede vriend van Eddy was Jan Cornelis Deheegher. Verhalen over Jan, Bert De Clerck, de Zeerloper, Dolle Mina's en vele andere regelmatige bezoekers van 't Keetje, evenals zijn avonturen in het Canadese leger tijdens de Tweede Wereldoorlog heeft Eddy de afgelopen jaren gebundeld in twee bundels getuigenissen... en hij schrijft inmiddels verder aan een derde deel.

In 1957 huwde Jan Cornelis Deheegher (Watou 1911 - Gent 1984) te Breendonk met Maria Hendrika Moortgat (Breendonk 1919), de oudste dochter van Albert, vader van 12 kinderen, brouwer en burgemeester van Breendonk. Het paar vestigde zich in de K.L. Ledeganckstraat 19 te Gent, een stad die Jan goed kende vermits hij er sedert zijn zevende jaar verbleef. Na de vroegtijdige dood van vader was zijn moeder, ondanks haar christelijke overtuiging, immers van oordeel dat haar zoon niet in het pastoorstadsje Poperinge maar in Gent school moest lopen. Na de lagere en middelbare school behaalde hij er het diploma van Technisch Ingenieur Brouwer en nadat hij was afgestudeerd is hij enige tijd werkzaam geweest in een brouwerij te Tongeren. Jan Deheegher stamde uit een brouwersfamilie maar ging hier in Gent aan de slag als fabrikant van "dallen" (grote vierkante tegels om trottoirs en pleinen te plaveien). Toen zijn bedrijf van tegels niet langer rendeerde (1971), schakelde hij over op de hem vertrouwde bierbranche en hij opende een depot van schoonvaders brouwerij. Door zijn toewijding en werklust kende het Gentse depot een hoge vlucht en het assortiment bieren van Moortgat verspreidde zich heel snel over heel Vlaanderen. Jan Deheegher was een typische West-Vlaamse commerciant: goed van inborst, gul, hartelijk, begrijpend voor de verzuchtingen van zijn afnemers, met een zwak voor West-Vlamingen, groot supporter van wielrenner Willy Planckaert en Club Brugge... al ging hij, als hij een voetbalwedstrijd wou zien, altijd naar A.A. Gent. Een ware volksvriend, overal een graag geziene gast en altijd bereid om een extra rondje, en zonder enig probleem ook verscheidene rondjes of zelfs een hele ton aan te bieden... wat vooral door studentenclubs en andere klanten met veel dorst maar weinig centen bijzonder op prijs werd gesteld: "Van Meneer Jan" of "Van Jantje Moortgat" zoals hij door de intimi werd genoemd. Jan was een levende reclame voor het product waarin hij handel dreef. Nu nog leeft hij in de herinnering van iets oudere klanten van de cafés waar hij geregeld kwam voort als een sympathiek en vrijgevig man. Op

zijn doodsprentje schreef zijn dochter o. a.:

Je was gelukkig,
thuis, onder de brouwers, je medewerkers
en je studenten.

Je was een harde werker,
Je was fier West-Vlaming te zijn.

Na zijn overlijden werd het depot op hetzelfde adres verder geleid door zijn echtgenote en nadien door zijn dochter Veerle en haar echtgenoot, die thans ook zetelen in de raad van beheer van brouwerij Moortgat. Een niet onbelangrijk deel van de productie van Duvel vindt nog steeds zijn weg naar het Gentse, waar het bier in ieder café kan worden gedronken. Verder vindt Duvel een grote afzet in Nederland, Engeland, Frankrijk, Amerika, Canada en is verkrijgbaar in nog enkele tientallen landen.

Daniël VAN RYSSEL
